

VOJENSKÁ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY

ÚVOD

Vojenská strategie České republiky (dále jen Vojenská strategie ČR) je výchozím dokumentem pro výstavbu a použití ozbrojených sil České republiky [1]. Rozpracovává principy obranné politiky, definované v Bezpečnostní strategii České republiky. Vychází ze základních ustanovení Strategické koncepce NATO a na ní navazující směrnici Vojenského výboru NATO k implementaci jejích vojenských aspektů, aktuálního hodnocení stavu a předpokládaného vývoje bezpečnostní situace a závěrů připravované reformy ozbrojených sil České republiky.

Vojenská strategie ČR patří společně s příslušnými zákony mezi základní bezpečnostní dokumenty České republiky, které, v souladu se členstvím České republiky v Organizaci Severoatlantické smlouvy (dále jen NATO) a se závazky vyplývajícími z mezinárodního práva, vytvářejí politické zadání pro plnění vojenských úkolů obrany země a jejich vymezení vůči ostatním složkám podílejícím se na zajištění bezpečnosti státu. V souladu s politikou České republiky rovněž vytváří podmínky pro aktivní podíl ozbrojených sil České republiky na realizaci Evropské bezpečnostní a obranné politiky (dále jen ESDP).

Předchozí Vojenská strategie samostatné České republiky byla přijata vládou České republiky v březnu 1999, těsně po vstupu České republiky do NATO. Vzhledem k velmi krátkému časovému úseku mezi vstupem do NATO a přijetím Vojenské strategie ČR, nemohla ještě plnohodnotně reagovat na všechny související aspekty. Členství České republiky v NATO zásadně ovlivnilo postavení státu v mezinárodním bezpečnostním prostředí a tato skutečnost se stala, společně s hlubším poznáním aspektů členství a hodnocením dosaženého stupně integrace v rámci rozvoje obranných schopností, hlavním důvodem pro novelizaci Vojenské strategie ČR a reformu ozbrojených sil České republiky.

Bezpečnost státu je zajišťována komplexním systémem opatření, v rámci něhož mohou ozbrojené síly působit jak samostatně, tak v rámci asistence ostatním složkám podílejícím se na zajištění bezpečnosti. Vojenská strategie ČR v tomto smyslu vyjadřuje základní postoje a ambice České republiky v otázkách vojenské obrany a podílu ozbrojených sil České republiky na zajištění bezpečnosti, stanovuje jejich poslání, hlavní úkoly, zásady použití a výstavby, včetně specifikace potřebných prostředků a zdrojů.

Kapitola **Hodnocení bezpečnostní situace** podává stručný přehled o bezpečnostních hrozbách a rizicích, z nichž vyplývá, **PROČ** je nutné vytvářet kapacity k zajištění vojenské obrany. Kapitola **Poslání a úkoly ozbrojených sil České republiky** vyjadřuje, **CO** musí být ozbrojené síly České republiky schopny plnit k zajišťování jejich bezpečnostních zájmů. Kapitola **Strategie vojenské obrany České republiky** souhrnně vyjadřuje **JAK** naplňovat poslání a úkoly obrany České republiky a jak k tomu připravovat ozbrojené síly České republiky. Kapitola **Obranné prostředky a zdroje** dává odpověď na otázku **ČÍM** budou úkoly obrany České republiky realizovány, resp. jaké hlavní prostředky a zdroje k tomu budou zapotřebí.

HODNOCENÍ BEZPEČNOSTNÍ SITUACE

Vnější bezpečnostní prostředí se pro Českou republiku zásadním způsobem změnilo vstupem do NATO, jímž byl splněn jeden z hlavních strategických cílů bezpečnostní politiky země. Bezpečnost České republiky je takto zajištěna nejspolehlivějším možným způsobem v rámci současného bezpečnostního prostředí. Kromě posílení pozice ve společenství demokratických států a začlenění se do nejsilnější obranné struktury současného světa, Česká republika rovněž převzala příslušný díl odpovědnosti za bezpečnost spojenců a realizaci bezpečnostní politiky NATO.

Pro bezpečnost euroatlantického regionu sehraává zásadní roli udržování a rozvoj transatlantické vazby, v jejíž bezpečnostně-politické a obranné dimenzi hraje NATO ústřední roli. Výzvy, před kterými NATO stojí v důsledku vývoje bezpečnostního prostředí a zejména zapojení do boje proti terorismu, vedou ke zvýraznění a přesunu některých priorit a rozšíření spektra řešených úkolů. S tím koresponduje proces rozšiřování o nové členy, vnitřní adaptace a rozvoj schopností NATO, prohlubující se spolupráce s partnerskými a dalšími nečlenskými zeměmi.

V souvislosti s prohlubováním své Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (CFSP) se posiluje význam Evropské unie pro zajišťování evropské bezpečnosti. S rozvojem integrace Evropy se zvyšuje akceschopnost Společné evropské bezpečnostní obranné politiky (CESDP), která Evropské unii poskytne nástroje k samostatnému vedení mírových, záchranných a humanitárních operací. V rámci naplňování tzv. Evropského základního cíle (EHG) vznikají příslušné vojenské kapacity, doplněné o policejní síly a další civilní složky.

Vnitřní bezpečnost České republiky je ovlivňována řadou hrozeb a rizik, jejichž úroveň se pravidelně posuzuje a následně promítá do úkolů příslušných složek. Současné trendy nárůstu rozsahu a významu konkrétních směrů hrozeb a rizik se přenášejí do zvýšených nároků na asistenční roli ozbrojených sil České republiky.

Z Bezpečnostní strategie České republiky vyplývají následující **životní a strategické zájmy**, které se vztahují zásadním způsobem k působnosti ozbrojených sil České republiky:

- **životní zájmy** – zajištění existence, suverenity, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu a vytvoření základních podmínek pro život svých občanů,
- **strategické zájmy** – zvyšování obranyschopnosti České republiky a podíl na zajišťování obrany spojenců; účast v operacích pod vedením NATO, dalších mezinárodních organizací a účelově vytvářených koaličních uskupení; posilování regionální spolupráce; proces rozšiřování NATO; pokračování procesu odzbrojení; zachování přítomnosti USA v Evropě; posilování bezpečnosti v euroatlantickém regionu; účast na vytváření a realizaci ESDP.

Na základě vyhodnocení bezpečnostních hrozeb a rizik definovaných v Bezpečnostní strategii České republiky, Strategické koncepci NATO a příslušných zpravodajských hodnoceních je bezpečnostní situace České republiky z hlediska možných dopadů do oblasti obrany a působení ozbrojených sil souhrnně charakterizována následujícími aspekty:

- vznik rozsáhlejší konvenční agrese proti České republice i NATO je v předvídatelném horizontu vysoce nepravděpodobný a případnou hrozbu bude možno odhalit s dostatečným předstihem, umožňujícím přijmout adekvátní opatření,
- v dlouhodobé perspektivě však tuto možnost, včetně napadení zbraněmi hromadného ničení, nelze vyloučit a je nutno ji zohlednit v koncepci výstavby a přípravy ozbrojených sil České republiky,

- ❑ vážnou bezpečnostní hrozbu v současné době představují státy, nevládní skupiny a organizace, které nerespektují principy mezinárodního práva a demokracie a dopouštějí se násilí, potlačování lidských práv a svobod na vlastním teritoriu i teroristických útoků a akcí v celosvětovém měřítku,
- ❑ aktuálnost hrozby teroristických útoků, v rámci nichž mohou být zákeřným způsobem použity nejrůznější druhy zbraní a nebezpečných prostředků, se podstatně zvýraznila a získala nový rozměr v podobě šíření zbraní hromadného ničení; velmi obtížná předvídání takového útoku vytváří specifické požadavky jak v oblasti odhalování a prevence, tak z hlediska účinných prostředků k jejich odvracení či odstraňování následků,
- ❑ nadále přetrvávají a v mnoha případech se zvyšují bezpečnostní rizika nevojenského charakteru, pramenící zejména z přetrvávajících náboženských a etnických konfliktů, hospodářských problémů a nestability politického řádu, přičemž tato rizika mohou vyústit v omezené ozbrojené lokální konflikty, hrozící možným rozšířením,
- ❑ další hrozby nevojenského charakteru jsou spojeny zejména s možným zneužitím nebezpečných látek a technologií, přírodními a průmyslovými katastrofami, organizovaným zločinem, masivními a nelegálními migracemi osob, šířením drog, narušením informačních a řídicích systémů, ohrožením pořádku a majetku občanů.

POSILÁNÍ A ÚKOLY OZBROJENÝCH SIL ČESKÉ REPUBLIKY

Bezpečnost a obrana státu jsou záležitostmi celé společnosti. Na jejich zajištění se společně s ozbrojenými silami České republiky podílejí ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby v součinnosti se státními orgány, orgány územních samosprávných celků a dalšími právníky a fyzickými osobami.

Boj proti terorismu principiálně nemění poslání a hlavní úkoly ozbrojených sil České republiky, avšak vyvolává zvýšené nároky na rozvoj jejich schopností.

Oblast obrany státu

Hlavním posláním ozbrojených sil České republiky je obrana České republiky a prosazování jejích bezpečnostních zájmů. Jejich základním úkolem je připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení.

V rámci členství České republiky v NATO budou ozbrojené síly České republiky udržovat a rozvíjet svou schopnost k působení v rámci kolektivní obrany ve smyslu článku 5 Severoatlantické smlouvy. Budou tak současně přispívat k celkovému obrannému potenciálu NATO a zároveň se připravovat přijmout v případě potřeby alianční síly posílení na vlastním území.

Oblast asistenčních operací

V souladu se zákony České republiky budou ozbrojené síly České republiky rovněž plnit úkoly k zajištění demokracie, vnitřního pořádku a bezpečnosti. Mezi tyto úkoly patří střežení objektů důležitých pro obranu státu, asistence Policii České republiky při zajišťování ochrany státních hranic a plnění pořádkové a ochranné služby, pomoc v záchranných pracích při pohromách nebo jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí.

Oblast zvládání krizových situací

a) krizové situace vojenského charakteru

Ozbrojené síly České republiky se budou v souladu s Chartou Organizace spojených národů a politikou České republiky rovněž připravovat k účasti a aktivně se podílet na operacích ke zvládání krizových situací mimo území České republiky, a to zejména v operacích vedených NATO nebo Evropskou unií, Organizací spojených národů či Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě nebo v rámci účelově vytvářených koaličních uskupení.

Pro plnění těchto úkolů budou ozbrojené síly České republiky zpravidla působit mimo území České republiky v rámci koaličního uskupení.

b) krizové situace nevojenského charakteru

Schopnosti ozbrojených sil České republiky bude možné využít k poskytnutí pomoci při řešení krizových situací humanitárního charakteru, vzniklých v důsledku přírodních nebo průmyslových katastrof nebo při odstraňování následků ozbrojených konfliktů, včetně případné pomoci při obnově civilní infrastruktury.

Oblast záchranných operací

Vybrané síly a prostředky ozbrojených sil České republiky budou schopny samostatně nebo v součinnosti s jinými národními nebo mezinárodními subjekty plnit úkoly vyhledávání, záchrany a vytváření podmínek pro přežití jednotlivců nebo skupin osob vyskytujících se v bezprostředním ohrožení života, a to jak na území České republiky, tak i mimo něj.

Oblast mezinárodní vojenské spolupráce a posilování důvěry

Ozbrojené síly České republiky budou přispívat svými silami a prostředky při realizaci opatření k posilování důvěry a bezpečnosti v rámci zapojení České republiky do mezinárodních organizací, a při rozvoji bilaterálních i multilaterálních programů spolupráce s demokratickými zeměmi a jejich ozbrojenými silami, včetně výstavby společných jednotek. Vojenská spolupráce bude prioritně rozvíjena se spojenci v NATO, dále potom se zeměmi Evropské unie, zeměmi v bezprostřední blízkosti České republiky a zeměmi zapojenými do programu Partnerství pro mír.

Oblast civilně-vojenské spolupráce

Ozbrojené síly České republiky se budou v rámci vzdělávacích, společenských, kulturních a dalších činností podílet na rozvoji v oblasti civilně-vojenské spolupráce, a to jak na státní a regionální, tak na mezinárodní úrovni.

Politicko-vojenské ambice

Česká republika vyčleňuje v principu všechny síly a prostředky Armády České republiky (dále jen AČR) pod velení nebo řízení NATO pro potřeby kolektivní obrany. Dále vyčleňuje část sil a prostředků pro použití v rámci mezinárodních misí vytvářených pro řešení krizových situací

vojenského i nevojenského charakteru. V souladu s přijatými principy reformy ozbrojených sil České republiky musí AČR dosáhnout schopností potřebných k naplňování následujících politicko-vojenských ambicí:

- účastnit se všemi silami v operaci společné obrany podle čl. 5 Severoatlantické smlouvy, která může zahrnovat i mobilizaci záloh, nebo
- po dosažení počátečních operačních schopností [2] se účastnit jedné operace reagující na krizové situace vyšší intenzity (prosazení míru mimo čl. 5 Severoatlantické smlouvy) kontingentem odpovídajícím brigádě pozemních sil v počtu do 5000 osob nebo z hlediska vynaložených zdrojů ekvivalentním prvkem vzdušných sil, nebo kombinací pozemních a vzdušných sil po dobu maximálně šesti měsíců (bez rotace), při současném zachování schopnosti přijetí sil NATO na vlastním teritoriu a zabezpečení aktivní účasti AČR v aliančním integrovaném systému protivzdušné obrany, dále jen NATINEADS (NATO Integrated Extended Air Defence System), nebo
- dlouhodobě se účastnit v jedné operaci reagující na krizové situace nižší intenzity (podpora, resp. udržení míru mimo čl. 5 Severoatlantické smlouvy) kontingentem odpovídajícím praporu pozemních sil v počtu do 1000 osob nebo z hlediska vynaložených zdrojů ekvivalentním prvkem vzdušných sil, nebo kombinací pozemních a vzdušných sil, při současné možnosti krátkodobé účasti v druhé, následně vzniklé a paralelně probíhající operaci (humanitární pomoc, odstraňování následků katastrof) kontingentem v síle do 250 osob po dobu maximálně šesti měsíců bez rotace [3], při současném zachování schopnosti přijetí sil NATO na vlastním teritoriu a zabezpečení aktivní účasti AČR v NATINEADS, a současně
- plnit úkoly na teritoriu státu, vyplývající ze zákonů České republiky.

AČR bude udržovat a dále rozvíjet své schopnosti pro přijetí aliančních sil posílení a aktivně se podílet na činnosti NATINEADS.

Možnosti ozbrojených sil České republiky naplnit úroveň politicko-vojenských ambicí jsou podmíněny realizací reformy ozbrojených sil České republiky, udržením adekvátní úrovně výdajů na obranu a jejich efektivním využitím. U specifikovaných jednotek to znamená k termínu dosažení počátečních operačních schopností [4] zajistit:

- schopnost dlouhodobého působení v prostoru nasazení (udržitelnost),
- schopnost společného působení (interoperabilitu) se silami a prostředky NATO,
- přepravitelnost prostředky strategické přepravy kombinovaným způsobem v celém prostoru možných operací,
- schopnost efektivního bojového nasazení a průzkumu,
- požadovanou úroveň systémů velení a řízení,
- logistickou soběstačnost a zabezpečení vlastní ochrany v prostoru nasazení,
- všestranné zabezpečení osob.

Po dosažení počátečních operačních schopností bude pokračovat přechod k cílové organizační struktuře ozbrojených sil České republiky a v závislosti na dostupných zdrojích bude postupně dosaženo jejich cílových operačních schopností.

Základem pro stanovování cílových operačních schopností ozbrojených sil České republiky je jejich přímá vazba na cíle výstavby sil NATO [5].

STRATEGIE VOJENSKÉ OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY

K zajištění vojenské obrany České republiky je budován komplex sil a prostředků disponujících odpovídajícími schopnostmi k dosažení stanovených cílů a plnění úkolů v souladu se zásadami operačního použití AČR.

Obecná východiska

Strategie vojenské obrany České republiky je založena na použití vlastních sil a prostředků, bezpečnostních zárukách a závazcích vyplývajících z členství v NATO. Základem úspěšného působení České republiky v rámci NATO či jiných koaličních uskupeníh je rozvoj vlastních obranných schopností.

K obraně a zajištění životních zájmů použije Česká republika všech dostupných prostředků, včetně vojenské síly. K prosazování svých strategických zájmů bude využívat prostředky přiměřené situaci.

Realizace základního poslání ozbrojených sil České republiky je založena na principu zajištění obrany státu primárně mimo jeho vlastní území, který minimalizuje možnost vzniku ozbrojeného konfliktu na území České republiky.

Strategie vojenské obrany České republiky je podepřena výstavbou optimální struktury a budováním schopností ozbrojených sil České republiky v rámci systému založeném na efektivním využívání zdrojů při současném akceptování přijatelné úrovně bezpečnostních rizik. Primárně budou uplatňovány nástroje preventivního působení, které budou v případě nedostatečnosti doplněny adekvátními opatřeními reakce.

Strategie vojenské obrany České republiky je založena na třech pilířích, které v sobě vždy zahrnují preventivní i reaktivní působení a národní i alianční podíl a odpovědnost za jejich realizaci:

- 1. pilíř:** Schopnost účastnit se aliančních operací všestranně připravenými a zabezpečenými mobilními silami. Tato schopnost je vytvářena v souladu s prioritou zajištění obrany mimo území České republiky a zahrnuje nasazení předurčených sil podle povahy a rozsahu krizové situace a v souladu s definovanými politicko-vojenskými ambicemi a principy stupňované pohotovosti k operacím, jejich zapojení do operací NATO či účelové koalice s maximální bojovou efektivitou, udržení a zabezpečení po celou dobu trvání operace.
- 2. pilíř:** Ochrana a obrana vzdušného prostoru ČR zejména prostřednictvím aktivní účasti v NATINEADS. Účinnost plnění odpovídajících úkolů závisí na použití nadzvukových letounů s plnohodnotnými schopnostmi operačního působení, spolu s rozvojem dalších pozemních prvků a systémů velení, řízení a průzkumu, včetně pasivních sledovacích systémů.
- 3. pilíř:** Příprava a realizace nezbytných opatření pro možné přijetí aliančních sil posílení na území České republiky doprovázených plněním potřebných bezpečnostních opatření na vlastním teritoriu, včetně opatření mobilizace podle příslušných plánů a konkrétních upřesnění.

Zajištění bezpečnosti České republiky na alianční i národní úrovni bude i nadále realizováno především **preventivními opatřeními**. Opatření přijímaná až **v reakci** na vznik krizové situace jsou považována za doplňková. Účinnost preventivního (odstrašujícího) působení minimalizuje nutnost reaktivních opatření.

Preventivní působení bude založeno hlavně na:

- ❑ efektivním systému řízení a schopnosti přijímání adekvátních opatření,
- ❑ účinnosti vojenského zpravodajství, trvalém vyhodnocování bezpečnostní situace eliminujícím možnost překvapení, zahrnujícím intenzivní výměnu zpravodajských informací se spojenci,
- ❑ aktivní účasti ozbrojených sil České republiky v rámci preventivních opatření k zabránění vzniku nebo řešení krizových situací zejména v rámci NATO a Evropské unie,
- ❑ připravenosti, odstrašující síle a schopnostech ozbrojených sil České republiky, budovaných současně na základě principů rozumné dostatečnosti, vnitřní vyváženosti, efektivní specializace, stupňované pohotovosti a flexibility použitelnosti jednotlivých struktur,
- ❑ schopnosti přijetí aliančních sil posílení a záruce kolektivní obrany při aplikaci článku 5 Severoatlantické smlouvy,
- ❑ připravenosti systému řešení krizových situací a jeho propojení s aliančním Systémem reakce na krizové situace [6],
- ❑ všestranné přípravě a zabezpečení vojáků v činné službě, v záloze i občanských zaměstnanců,
- ❑ maximální úrovni interoperability se spojeneckými silami prostřednictvím standardizace, koordinovaného postupu ve všech oblastech plánování obrany, tvorby společných doktrín a účasti na společných cvičeních.

Programy rozvoje ozbrojených sil České republiky budou v procesu plánování členěny, v souladu s prioritami a dostupností zdrojů, do specifických kategorií s cílem vytvořit podmínky pro jejich pružné přizpůsobování vývoji bezpečnostního prostředí.

Zásady výstavby ozbrojených sil České republiky

Struktura ozbrojených sil České republiky, jejich velikost a schopnosti jsou odvozeny od předpokládaných úkolů a příslušných zdrojových omezení a musí respektovat principy vnitřní vyváženosti a rozumné dostatečnosti. Důraz bude kladen na rozvoj schopností jednotek plnit celou škálu možných misí v aliančním i národním měřítku. Současně bude rozvíjena specializace schopností ozbrojených sil České republiky, která však nesmí být na úkor jejich vnitřní vyváženosti.

Prostředky a schopnosti ozbrojených sil České republiky jsou vytvářeny jako jeden komplex, jehož některé prvky mohou být současně předurčeny pro různé způsoby použití, a to jak z pohledu jejich nasazení v národních podmínkách, tak z hlediska jejich možného vyčlenění při realizaci mezinárodních závazků České republiky.

Optimalizace struktury ozbrojených sil České republiky a efektivní využívání zdrojů jsou předmětem obranného plánování, jehož hlavním cílem je dosažení jejich požadovaných schopností.

Mírová struktura ozbrojených sil České republiky bude postavena tak, aby byly schopny splnit celé spektrum úkolů vyplývajících z politicko-vojenských ambicí České republiky stanovených pro mírový stav. Zároveň bude vytvořen systém opatření (plánovacích, výcvikových, operačních, mobilizačních, ekonomických, právních aj.), umožňujících postupný přechod ozbrojených sil České republiky na válečnou strukturu, jejich plné zapojení do operací podle

článku 5 Severoatlantické smlouvy nižší i vyšší intenzity a plnění úkolů obrany České republiky v souladu s přijímáním předběžných a mobilizačních opatření.

Válečná struktura mobilizované AČR nepřesáhne 1,8 násobek mírových počtů.

Jednotlivé prvky struktury AČR budou zařazeny do stupňů pohotovosti tak, aby bylo zabezpečeno co nejefektivnější plnění plánovaných operačních úkolů ve vazbě na jejich vyčlenění pro NATO, Evropskou unii a Organizaci spojených národů. Dělí se na síly:

- ☐ **vysoke pohotovosti** [7], dále členěné na síly
 - ☐ **ve stále pohotovosti,**
 - ☐ **okamžité reakce / prvního použití,**
 - ☐ **rychlé reakce,**
- ☐ **nižší pohotovosti,** které budou využívány mj. pro rotaci sil s vyšší pohotovostí,
- ☐ **dlouhodobě budované,** vytvářené mobilizačně.

V návaznosti na realizaci reformy ozbrojených sil České republiky bude vytvořen zjednodušený systém řízení. Strategický koncepční a řídicí stupeň bude tvořit ministerstvo obrany, včetně Generálního štábu AČR. Náčelník Generálního štábu bude odpovědný za vojensko odborné řízení AČR. Hlavním úkolem operačně-taktických stupňů řízení bude provádět výcvik a všestranně zabezpečovat vojska a připravovat je k operačnímu nasazení. Ke zlepšení koordinace velení, řízení a podpory jednotek v operačním nasazení bude na Generálním štábu AČR vytvořen spojený prvek operačního velení (Společné operační centrum).

Plná profesionalizace ozbrojených sil České republiky, která je spojena s ukončením institutu vojenské základní služby při současném zachování všeobecné branné povinnosti, je jedním ze zásadních předpokladů plnohodnotného a kvalitního plnění jejich poslání, úkolů a dosahování požadovaných schopností.

V rámci příspěvku ke zvyšování kolektivních obranných kapacit a mezinárodní specializace se ozbrojené síly České republiky zaměří zejména na rozvoj schopností v oblasti pasivních sledovacích systémů, detekce a identifikace chemických a biologických zbraní a na rozvoj systému a prvků zdravotnického zabezpečení. V tomto směru bude prioritně rozvíjena spolupráce s domácím obranným průmyslem v úzké vazbě na výzkumnou a vývojovou základnu. Postupně bude zvyšováno zapojení České republiky do mezinárodních programů obranného výzkumu, vývoje a vyzbrojování s prioritním zaměřením na programy NATO a Evropské unie.

OBRANNÉ PROSTŘEDKY A ZDROJE

Obranné prostředky a základní operační úkoly

Pro realizaci definovaného poslání a úkolů bude AČR, v souladu s reformou ozbrojených sil České republiky, disponovat následujícími základními vojenskými kapacitami:

- a) Pozemními silami v síle jedné mechanizované divize, která bude představovat hlavní část mobilních sil pro plnění úkolů prevence a reakce na krizové situace v národním i aliančním měřítku, v rámci celého spektra misí NATO. Svazky, útvary a zařízení pozemních sil budou organizovány a předurčeny tak, aby v závislosti na charakteru operace umožňovaly vytvářet potřebná úkolová uskupení. Modulární organizační struktura mechanizovaných

brigád a jednotek divizních útvarů bojové podpory a zabezpečení bude umožňovat jejich nasazení v operacích na základě definovaných politicko-vojenských ambicí s postupným navyšováním možností jejich rotace v souladu se záměrem realizace reformy ozbrojených sil České republiky.

- b) Vzdušnými silami v síle smíšené divize vzdušných sil, která bude zabezpečovat ochranu a obranu vzdušného prostoru České republiky zejména prostřednictvím aktivní účasti v NATINEADS, plnění úkolů bojové podpory pozemních sil, vzdušného průzkumu a elektronického boje, strategické a taktické přepravy osob a materiálu, letecké pátrací a záchranné služby, výcviku a dalších úkolů. Vzdušné síly budou organizovány v rámci leteckých základů taktického nadzvukového, taktického podzvukového, dopravního a vrtulníkového letectva, pozemních jednotek protivzdušné obrany, systému velení, řízení a průzkumu.
- c) Podpůrnými silami, které budou tvořeny vojenskými záchrannými a výcvikovými základnami a dalšími podpůrnými prvky primárně zajišťujícími všeobecnou podporu operací pozemních a vzdušných sil. Dále budou zajišťovat ochranu a obranu strategicky důležitých objektů, asistovat při mírových a záchranných operacích, při realizaci humanitární pomoci a centrálně zabezpečovat ozbrojené síly České republiky v oblastech logistiky, zdravotnictví, personalistiky a řízení vojenských správních úřadů. Rovněž budou plnit úkoly spojené s přijetím aliančních sil posílení.
- d) Vojenským zpravodajstvím členěným na příslušné prvky zpravodajských služeb, vojskového zpravodajství a průzkumu, které bude v rozsahu daném zvláštním zákonem získávat, shromažďovat a vyhodnocovat informace potřebné k zabezpečení vojenské obrany České republiky a jejích spojeneckých závazků a nepřetržitě vyhodnocovat rizika a ohrožení bezpečnosti České republiky, a tím zabezpečovat funkčnost preventivních opatření.
- e) Vojenskou policií, která bude provádět policejní ochranu ozbrojených sil České republiky a bude připravena působit v mezinárodních policejních jednotkách, mírových, záchranných a humanitárních operacích mimo území České republiky. Současně bude připravena poskytnout asistenční činnost ve prospěch všech složek Integrovaného záchranného systému.

Lidské zdroje

Získání a udržení kvalitních a vysoce motivovaných lidí pro službu v ozbrojených silách České republiky je klíčovou podmínkou pro realizaci cílů vyplývajících z politicko-vojenských ambicí Vojenské strategie ČR. Z hlediska zabezpečení lidských zdrojů pro potřeby ozbrojených sil České republiky zůstane zachován institut všeobecné branné povinnosti, který bude realizován až v rámci přijímání předběžných opatření ve stavu ohrožení státu a za válečného stavu. Služební povinnost bude spočívat v povinnosti vojáků v záloze vykonat povinná vojenská cvičení a v povinnosti mimořádné služby za stavu ohrožení státu a a válečného stavu.

Do doby přechodu k plně profesionálním ozbrojeným silám České republiky zůstane zachován institut vojenské základní služby, v rozsahu potřebném pro zajištění funkčnosti vojenských odborností nenaplněných profesionálními vojáky. Mírové počty AČR budou postupně snižovány k cílovému stavu profesionální armády 34 000 – 36 000 vojáků a do 10 000 občanských zaměstnanců. Rozsah záloh bude snížen na úroveň 0,8 násobku mírových počtů vojáků v činné službě. Bude provedena změna modelu tvorby a přípravy záloh, která bude založena na principu dobrovolného převzetí těchto závazků. V souladu s výstavbou profesionální AČR bude provedena komplexní reforma vojenského školství a přípravy profesionálů.

Péče o lidské zdroje je klíčovou podmínkou úspěchu profesionalizace AČR. V zájmu zvýšení přitažlivosti služby v ozbrojených silách České republiky pro kvalitní a vysoce odborně připravený personál vytvoří AČR systém motivačních opatření na všech stupních systému kariérního rozvoje. Důraz bude kladen zejména na oblasti náboru, sociálního zázemí, výcviku a možnosti zvyšování individuální kvalifikace v průběhu služby a na pomoc při přechodu do civilního života. Mezi významné aspekty tohoto procesu bude patřit jasná definice podmínek kariérního růstu a všestranná péče o kvalitu života vojenských profesionálů.

Materiálové zdroje

Materiálové zdroje pro obranu budou přednostně plánovány a zajišťovány z domácí průmyslové a hospodářské základny v rámci národního systému obranného plánování na základě definovaných požadavků ze strany Ministerstva obrany. V krizových situacích budou tyto zdroje ve formě nezbytných dodávek výrobků, prací a služeb zabezpečovány prostřednictvím opatření v systému hospodářské mobilizace, vytvářením státních hmotných rezerv a budováním infrastruktury v této oblasti. AČR postupně upraví v závislosti na možnostech státu v oblasti státních hmotných rezerv a uchování výrobních schopností skladbu svých zásob, sníží rozsah věcných prostředků v nedotknutelných zásobách a uložené techniky, které udržuje v míru.

Množství a struktura zásob AČR budou odpovídat standardům NATO a budou stanoveny tak, aby AČR byla schopna splnit stanovené úkoly. Požadavky AČR na nezbytné dodávky výrobků, prací a služeb pro stav ohrožení státu a válečný stav budou zajišťovány smluvně.

V rámci racionalizace systému zásobování a zabezpečování logistických a jiných služeb se výrazným způsobem bude zvyšovat podíl zabezpečovaný civilním sektorem, a to včetně smluvního zabezpečení přímých dodávek v krizových situacích.

Bude upraven rozsah vojenské infrastruktury, kterou tvoří komplex objektů a zařízení pro řízení a zabezpečení činnosti ozbrojených sil České republiky a spojeneckých sil při obraně státu. Základní prioritou v této oblasti bude uvolňování nadbytečných objektů. Dislokace sil se bude postupně soustřeďovat do posádek a vojenských základen v blízkosti výcvikových prostorů, které budou prioritně budovány v rámci pilotních programů reformy. K zabezpečení činnosti vojsk bude udržován v potřebném rozsahu systém obranné infrastruktury.

Finanční zdroje

Finanční zdroje vyčleňované ve státním rozpočtu pro kapitolu Ministerstva obrany by neměly po dobu realizace reformy ozbrojených sil České republiky klesnout pod hranici 2,2% hrubého domácího produktu. Pro úspěšnou realizaci reformy ozbrojených sil České republiky je podmínkou udržení této úrovně výdajů i v dalších letech za předpokladu, že se nebude zásadně měnit bezpečnostní situace. Financování přípravy jednotek AČR do zahraničních mírových a záchranných operací a k realizaci humanitární pomoci bude plně zabezpečováno v rámci rozpočtu Ministerstva obrany, výdaje spojené s jejich vysláním a působením budou kryty ze státního rozpočtu podle specifikace stanovené vládou, případně Parlamentem České republiky. Obdobným způsobem bude řešeno financování účasti ozbrojených sil České republiky na rozsáhlých akcích organizovaných na území České republiky ve prospěch zahraničních subjektů.

ZÁVĚR

Vojenská strategie ČR byla zpracována v rámci procesu strategické revize obrany a odráží závěry komplexního vyhodnocení bezpečnostního prostředí, analýzy současného stavu ozbrojených sil České republiky a rozpracovává požadavky vyplývající z Bezpečnostní strategie České republiky a aliančních strategických dokumentů. Vojenská strategie ČR je společně s koncepčními dokumenty zpracovávanými v rámci reformy ozbrojených sil České republiky základním výchozím dokumentem pro výstavbu a použití ozbrojených sil České republiky.

Novelizace Vojenské strategie ČR je podmíněna zásadními změnami vnější i vnitřní bezpečnostní situace a případnou aktualizací dokumentů, na něž Vojenská strategie ČR navazuje, a to zejména Bezpečnostní strategie České republiky a strategických koncepčních dokumentů NATO.

Vojenská strategie ČR byla schválena usnesením vlády ze dne 29. dubna 2002 č. 438.

Poznámky k textu:

- [1] Ozbrojené síly České republiky se v souladu se zákonem č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění zákona č. 352/2001 Sb., člení na Armádu České republiky, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž.
- [2] Dosažení počátečních operačních schopností se v rámci reformy ozbrojených sil České republiky předpokládá k 1. lednu 2007.
- [3] Po dosažení počátečních operačních schopností s předpokladem rotace.
- [4] Uvedené požadované schopnosti se vztahují jak na jednotky předurčené k dosažení počátečních operačních schopností k 1. lednu 2007, tak na ostatní určené jednotky v cílové organizační struktuře ozbrojených sil v rámci cílových operačních schopností.
- [5] Cíle výstavby sil NATO jsou definovány v procesu aliančního plánování a zahrnují v sobě vojenské funkce a základní operační schopnosti, členěné podle tzv. NATO Task List.
- [6] Alianční Systém reakce na krizi – NCRS (NATO Crises Response System) nahradí současný NPS (NATO Precautionary System – Systém preventivních opatření NATO).
- [7] Konkrétní časové limity pro uvedení sil do pohotovosti podle příslušných stupňů jsou stanovovány a aktualizovány v závazných směrnicích NATO.

Tento program neustále prodávajte uvnitř i venku, tj. v rámci ozbrojených sil, v ČR a v NATO. Koncepti a její přínosy pro lidi udržujte v médiích.

Doporučení z nezávislého Hodnocení reformy ozbrojených sil České republiky, jehož autorem je generálporučík v.v. Dan Schroeder, US Army, červen 2002.